

BØRN Í FÁTÆKRAVÁÐA

skelkandi, at einki er gjört
við livikorini hjá hesum
samfelagsbólki seinastu
árin.

- Jú, man hefur hækka barnafrádráttinn við 9 krónum um dagin pr. barn, og man hefur gjört av, at börn skulu fáa ókeypis heilivág. Men það er ekki nær námind nóg mikið til at fáa nakað barn úr fátækra váða, sigur Annlis Bjarkhamar.

Hon er þúra sannfjörðum, at politikararnir eru tilvitaðir um trupulleikan, men vilja ikki gera nakað við tað.

- Tað er eingin ivi í mínari
sál um, at samgongan
kennir til trupulleikarnar.
Og helst er einasta orsøkin
til, at tey hava hækkað
barnafrádráttin, at so kunnu

tey vaska sær hendurnar og
siga "vit hava gjørt okkurt",
vísur Annlis á.

Politikararnir ynskja
 ikki at hjálpa børnum í
 fátækraáða, tí so høvdu tey
 bara gjørt tað.

- Það tók nokkrar fáar vikur at seta flatskattin í gildi, men man hefur ekki havt stundir til at hjálpa fátökum börnum alt samgonguskeiðið, sigur Annlis Bjarkhamar.

Hundraðtals rýma av landinum

Tey seinastu mongu árinu í
Menniskjum Góður Tokki
hefur virkað, hava tey
upplivað hvørt ár, at familjur
senda skriv inn, og boðað frá,
at nú orka tey ikki meira.

- Vit fáa javnan brøv
frá fólki, har tey takka fyri

hjálpina, og boða frá, at nú
orka tey ikki meira, sigur
Annalis Bjarkhamar.

Og tá rýma tey av landinum, tí eitt nú í Danmark er stuðulin til stakir upphaldarar munandi betri enn í Føroyum. Seinastu tølini frá Hagstovuni, sum eru frá 2012 vísa, at tað eru 1326 børn í fátækkraváða í Føroyum.

-Men hvussu nógv eru tey so, sum hava givið skarin yvir, og eru flutt av landinum, spyr Annlis Bjarkhamar.

Júst stakir upphaldarar eru tey, sum hava ringast livilíkindi í okkara samfelag. Meðan vit dúgliga stríðast fyri at fáa kvinnur í politikk, og kvinnur í leiðandi störv, so gloyma vit tær mongu

kvinnur, sum stríðast á
niðastu rók.

- Kvinnustríðið er í veruleikanum blivið eitt stættarstríð. Tølini vísa okkum, at tað eru serstakliga ungar kvinnur, sum eru stakir uppihaldarar, sum liva undir fátækramarkinum. Og tær stríðast fyri at, at teirra børn ikki skulu merkja fátækradømi. Men tað er eitt mark fyri, hvussu langt tú kanst fáa ein hundraðkrónuseðil at røkka, sigur Annlis Bjarkhamar.

Hon vísur á, at hóast í Menniskjum Góður Tokki og aðrir felagsskapir hjálpa hesum fólki við gávukortum, mati og øðrum, so er tað í síðsta enda bert eitt, sum kann geva teimum varandi hjálp, og tað eru pengar.

Mong vilja **hjálpa**

Hóast politiska líkasælan tykist vera stór, so eru tað fleiri onnur í samfelagnum, sum ynskja at hjálpa børnum, sum liva í fátækkraváða. Miðlahúsið hevur seinastu dagarnar verið í samband við fleiri fyrirkur í landinum. Øll hava dulnevt víst áhuga fyri at stuðla áttakinum "Meðan vit bíða". Fleiri hjálparfelagsskapir eru um tey fátækastu í samfelagnum, og í dag hevur B36 til dømis boðað frá, at børn í fátækkraváða kunnu venja ókeypis við felagnum.

Áhugaði kunnu stuðla, við at flyta pening á 6460 5402451.

Arbeiðsbólkurin
handan álitid
»Eitt føroyskt
fátækrarmark«

»At vera fátækur í langri tíð er tað, sum kann hava álvarsligar avleiðingar fyri tann einstaka og ta einstøku familjuna, og fyri at koma undir fátækramarkið, skal inntøkan hava verið lægri enn 60 prosent av miðinntøkuni í 3 ár á rað. Men nýggjasta granskingin um fátækradømi vísir, at fyri børn kann eisini stuttstíðar fátækradømi fáa neilg árin seinni í lívinum. Tí eigur áhaldandi dentur at verða lagdur á fátøk børn – eisini stuttstíðar fátækradømi hjá børnum.

Í Føroyum eru tað serliga stakir uppihaldarar, sum eru fátøk. Hesi hava inntøkur, ið liggja langt undir inntøkurnar hjá øðrum bólkum. Hetta er tann bólkurin, sum vísir seg í øllum londum at vera fátøk ella lutfalsliga fátøk.

Eitt lív í fátækradæmi hefur stórar afleiðingar – ekki bara fyrri tann einstaka, men eisini fyrri samfelagið. Fátækradæmi ávirkar avrik hjá börnum á útbúgvingarækinum og harvið eisini möguleikarnar hjá hesum börnum seinni í lívinum. Kanningar í øðrum londum vísa, at børn, ið vaksa upp í fátøkum familjum, hava verri útlit seinni í lívinum at fáa arbeiði ella at fáa eina útbúgving enn børn, ið vaksa upp í familjum, sum eru figgjarliga væl fyri. Fortreytirnar hjá hesum børnum at blíva vælvirkandi samfelagsborgarar eru sostatt ekki eins góðar sum hjá øðrum børnum, og tað hefur samfelagsligar avbjóðingar við sær á fleiri økjum.

Gransking í øðrum londum vísir eisini, at fólk við lágum inntøkum hava vánaligari heilsustøðu enn onnur. Heilsuverkið brúkar lutfalsliga fleiri ressursir upp á hendan bólkin, enn upp á borgarar annars, og fólk við lágum inntøkum hava lægri livialdur.

At börn uppliva fátækradæmi er ein serligur trupulleiki - bæði fyrri samfelagið og fyrri börnini sjálvi, sum eru rakt av fátækradæmi í mun til vaksni, sum uppliva fátækradæmi. Fyrst og fremst hava börnini ikki møguleika sjálvi at gera nakað við stöðuna og at koma sær burturúr fátækradæmi. Hjá vaksnum er tað serliga langtíðar fátækradæmi, sum hevur langtíðar árin, men kanningar vísa, at hjá børnum kann eisini stuttíðar fátækradæmi hava ávirkan á livikorini seinni í lívinum. Tað er ein røð av ymiskum viðurskiftum, sum hava ávirkan á framtíðarútlitini hjá børnum, so sum sosialar- og mentanarligar ressursir hjá foreldrum, og hvussu foreldur raðfesta sínar ressursir o.a. Tað kann ikki sigast eintýðugt, hvat ávirkar hvat, men greitt er, at avmarkað fíggjarligar ráðsúr er eitt týðandi element.

Tað eru umleið 450 familjur við umleið 900 börnum, sum á hvørjum ári fáa hjálp frá felagsskapinum "í menniskjum góður tokki" (ÍMG), svarandi til umleið 7 prosent av øllum börnum í Føroyum. Tað eru bert familjur við börnum, og sum hava sera trong fíggarlig kor, sum fáa hjálp frá ÍMG. Sambært heimasíðuni hjá felagsskapinum vóru tað 200 av teimum barnafamiljum, sum í 2012 fingu jólahjálp frá ÍMG, sum høvdu minni enn 50 kr. at liva fyri um dagin. Umleið 75 prosent av umsøkjaraunum, ið hava søkt um fíggarligan stuðul frá ÍMG, hava søkt fyrr.«